

کتاب های ریزه میزه!

با عرض سلام. در این یک سال اخیر کتابهای فارسی جدیدی در حوزه ی المپیاد نجوم به چشم خورده که دیدم بد نیست یک مرور اجمالی بر روی ان ها داشته باشیم:

* نظریه و مسائل نجوم

* المپیاد نجوم دبیرستان، شامل آموزش مفاهیم و نکات برترین کتب نجومی،

* بانک سوالات چند گزینه ای المپیاد نجوم

* بانک مسائل المپیاد نجوم

* فراگیری فعال نجوم

* اخترازیبیک مقدماتی

* آمادگی برای المپیاد نجوم ویرایش جدید

* المپیاد نجوم

* فیزیکی ستاره ها

-1

نظریه و مسائل نجوم، نوشته ی استنسی پلن، ترجمه ی دکتر جمشید قنبری و دکتر شهرام عباسی-انتشارات
موسسه خیام مشهد

265 صفحه، قطع وزیری

Schaum's Outline of Theory and Problems of astronomy, Plaen, Stacy E

این کتاب ترجمه ی سری شومز نجوم است که کار را برای دانش آموزان ایرانی راحت تر کرده است

کتاب شومز به عنوان کتاب پیشنهادی برای مطالعه در قسمت المپیاد نجوم سایت باشگاه اعلام شده است که البته با وضع کنونی المپیاد نجوم این کتاب بسیار ابتدایی جلوه می کند. از ویژگی های بارز این کتاب سوالات ساده، همراه با جواب است که برای کسانی که آشنایی قبلی با مطالب نجومی ندارند مناسب به نظر می رسد. از مطالب جالب این کتاب به نظر بنده الگوریتمی است که در صفحه 189 برای تحول ستارگان رسم شده است.

این کتاب از 11 فصل تشکیل شده است:

1- واقعیت های فیزیک

2- آسمان ها و تلسکوپها

3- سیاره های خاکی

4- سیاره های مشتری گون و قمرهایشان

5- خرده و باقیمانده

6- محیط بین ستاره ای و شکل گیری ستاره

7- ستارگان رشته اصلی و خورشید

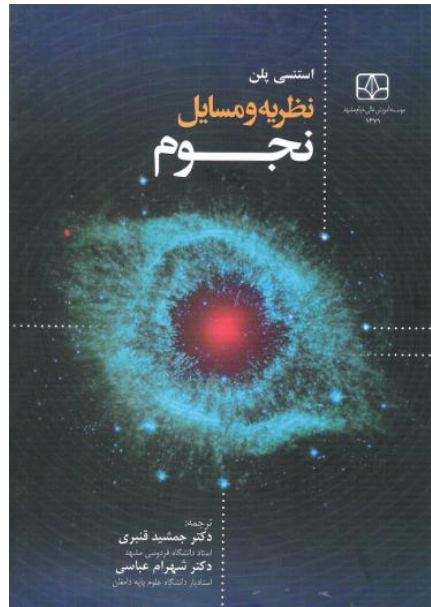
8- تحول ستاره ای

9- باقی مانده های ستاره های

10- کهکشان ها و خوشه ها

11- کیهان شناسی

و همچنین ثابت های فیزیک و نجومی - واحدها و تبدیل واحدها - قاعده های جبر - تاریخ امتداد زمان نجوم

-2

المپیاد نجوم دبیرستان، شامل آموزش مفاهیم و نکات برترین کتب نجومی،

نوشته ی گروه مولفان (محسن ایرجی - فاطمه عظیم لو - سارا مشحون - سهند پیر بادیان - بهاره نوری زاده - پیمان اکبر نیا)

انتشارات کانون فرهنگی آموزش (قلم چی)، چاپی رحلی، 186 صفحه

این کتاب در واقع مجموعه سوالاتی است که کانون فرهنگی آموزش در این سال ها طی آزمون هایی در سطح کشور برگزار می کردند. بنده نمی دانم که این آزمون ها نیز هم اکنون برگزار می شوند یا نه، البته جامعه آماری این آزمون حدود 50-60 نفر بوده است.

سوالات این کتاب به نظر من در عین سادگی جالب هستند، و بعضا سوالات خوبی دارد

تعداد سوالات کم است و تقریبا سبک سوالات کلاسیک و کلیشه ای است.

از مطالب جالب این کتاب به نظر بنده درس نامه ی نجوم کروی آن است.

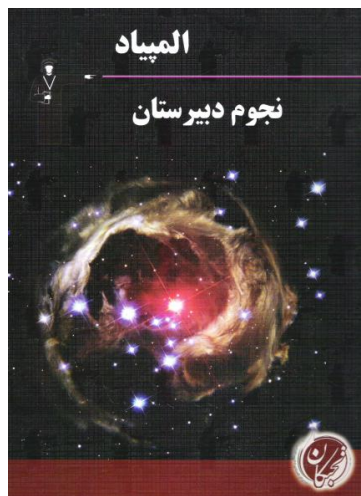
در مقدمه ی این کتاب می خوانیم:

((...در ابتدای هر بخش از کتاب پیش از سوالات، درس نامه ای مختصر گنجانده شده است. در این درس نامه ها قصد آشنا کردن شما عزیزان با مفاهیم پایه و روابط ریاضی و فیزیک ساده ی مربوط به آن سر قصل داشته ایم...مولفان

درس نامه ها و طراحانِ سوالاتِ این کتاب عمدتاً از مدرسانِ فیزیک و دانشجویانی هستند که سالهاست در زمینه های مختلفِ نجومی فعالیت می کنند...))

این کتاب تشکیل شده است از :

- 1- نجومِ عمومی
- 2- اختر فیزیک
- 3- نجومِ کروی
- 4- ابزار شناسی
- 5- مکانیکِ سماوی
- 6- نجومِ رصدی

-3

بانکِ سوالاتِ چند گزینه ایِ المپیادِ نجوم، نوشته یِ صمد غلامی، انتشاراتِ دانش پژوهان، قطعِ وزیری، 316 صفحه

در مقدمه یِ این کتاب می خوانیم :

((در این مجموعه بیش از 1400 تستِ نجومِ موردِ بررسی قرار گرفته است که همگی از بهتری و معتبرترین منابعِ خارجی که در مدارس و دانشگاه های اروپایی و آمریکای تدریس می شوند، گرد آوری شده است. سوالاتِ موردِ بررسی همگی توصیفی هستند و از ارائه مسائلِ خودداری شده است... این کتاب می تواند برای دانش آموزانی که قصد شرکت در المپیادِ نجوم دارند مفید باشد. هیچ کدام از مطالب و قسمت های به نگارش در آمده دیدگاهِ شخصی نیست، بلکه گرد

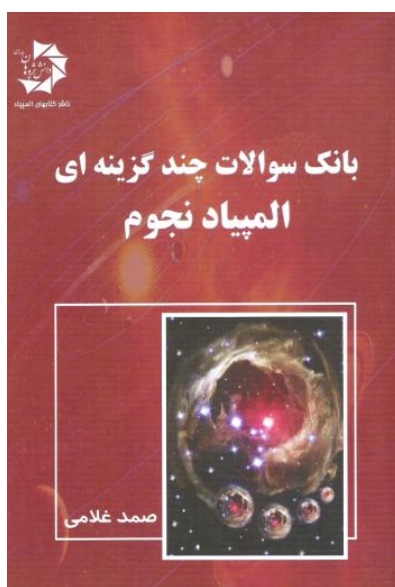
آوری و تنظیمی از متون سرشار و فراوان علم نجوم است. لازم است خوانندگان کتاب در ابتدا به مطالعه مطالب نجوم پرداخته و سپس به مرور تشریحها بپردازند. چرا که برای

جلوگیری از تکرار مطالب و افزایش حجم کتاب از توصیف پاسخها صرفنظر شده است...))

همان گونه که ذکر شد، اکثر سوالات توصیفی هستند.

یعنی مثلاً گفته شده است ستاره ی نوترونی از ... تشکیل شده است (الف) کربن - اکسیژن (ب) و ...

این کتاب از 24 سری سوال تشکیل شده است که هر سری از 60 سوال تشکیل شده است همچنین در آخر کتاب گریزی به اصطلاحات نجومی شده است.

-4

بانک مسائل المپیاد نجوم، نوشته صمد غلامی، انتشارات دانش پژوهان جوان

من این کتاب را از نزدیک ندیده ام، گویا از 333 سوال با جواب نجوم تشکیل شده است و یک از دوستان تاکید داشت که برای مرحله اول کتاب مناسب و کاملی است

توجه: انتشارات دانش پژوهان ربطی به باشگاه دانش پژوهان جوان ندارد و یک موسسه خصوصی است که اقدام به نشر کتب مربوط به المپیاد میکند و اخیراً آزمون های آزمایشی برای مرحله اول برگزار می کند.

-5

کتاب دیگری از انتشارات دانش پژوهان گویا وجود دارد که سوالات مرحله اول المپیاد نجوم را با راه حل تشریحی آورده است و نویسنده ی آن مثل اینکه آقای جمشید رضایی معروف هستند.

البته جواب سوالات مرحله ی اولین دوره المپیاد نجوم در کتاب "آمادگی برای المپیاد نجوم" نوشته ی حجت الله کوشکی موجود است جواب سوالات دور های دوم، سوم، چهارم و پنجم به ترتیب توسط باشگاه، وبلاگ ایرانو، ذولفقار دانشی تدوین شده اند و در نت موجود است و به همین جای نگرانی بابت عدم دسترسی به این کتاب وجود ندارد.

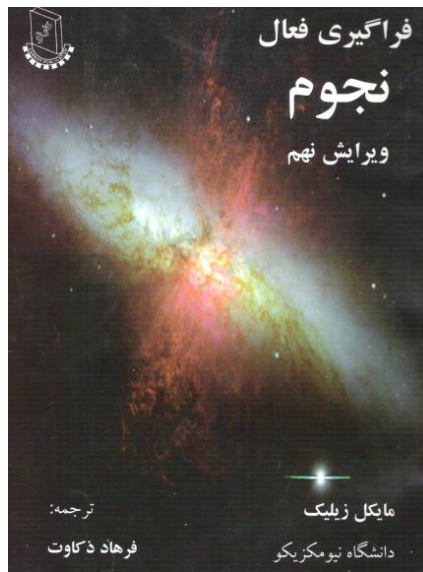
-6

فراگیری فعال نجوم، نوشته ی مایکل زیلیک، ترجمه فرهاد ذکاوت، انتشارات کارنو، قطع رحلی، 58 صفحه

Active learning astronomy for astronomy:the evolving universe,9th

من نمیدانم عنوان اصلی کتاب به چه معنا است! اما آنچه که مسلم است این کتاب در اصل برای گروه های رصدی و کلاس های آموزشی نجوم تدوین شده است و سوالات در حوزه ی تحلیل داده ی المپیاد جای می گیرند اما در کل سوالات بسیار ساده ای دارد.

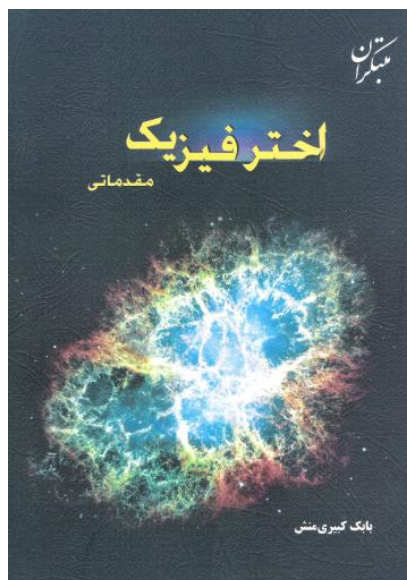
آنچه که به نظر می رسد متن اصلی این کتاب دارای مطالب بیشتری است که به احتمال زیاد با کمی جست و جو پی دی اف آن در اینترنت پیدا می شود.

-7

اخترفیزیک مقدماتی، نوشته ی بابک کبیری منش، انتشارات مبتکران، قطع وزیری، 91 صفحه

این کتاب با کتاب مایکل زیلیک اشتباه نشود، این کتاب در واقع تنها چند مطلب را جمع و جور کرده است و اسمش را کتاب گذاشته است. مطالبی که همه جا پیدا می شوند.

-8

آمادگی برای المپیاد نجوم ویرایش جدید، نوشته حجت الله کوشکی

مثل اینکه نویسنده این کتاب تصمیم گرفته است که سردر گمی مردم در خصوص پیدا کردن جلد دوم این کتاب را خاتمه دهد

و دستی به سر کتاب قبلی بکشد. در این ویرایش تنها مطالبی در مورد دوتایی ها به آن اضافه شده است (اگر اشتباه نکنم) و طرح جلد کتاب عوض شده است به خصوص کلمه ی "جلد اول" حذف شده است!

-9

المپیاد نجوم، نوشته ی مهران کمرپور، انتشارات موسسه ی توسعه ی نمونه، قطع وزیری، 194 صفحه

شاید این کتاب را تا به حال ندیده باشید، من هم به تازگی آن را دست یکی از دوستان دیدم. کتاب توسط یکی از اساتید مجتمع انرژی اتمی تهران تالیف شده است. در کل کتاب خیلی خوبی برای مرحله اول است و بعضا مطالب خوبی برای مرحله دوم هم دارد. تقریبا تمام نکات لازم برای حل سوالات مرحله اول در آن ذکر شده است (به نظر من) و مطالب تا جای قابل قبولی بسط داده شده است. من خیلی از این کتاب خوشم آمده است. پیشنهاد می کنم کسانی که برای مرحله یک خود را آماده میکنند حتما سری به این کتاب بزنند،

این کتاب تشکیل شده است از :

گفتار یکم-اختر شناسی گوی وار

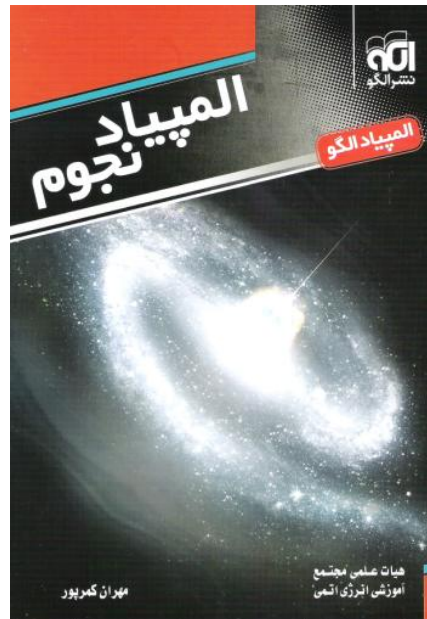
گفتار دوم-سامانه زمان

گفتار سوم-اختر فیزیک

گفتار چهارم-مکانیک آسمانی

گفتار پنجم-پرسشها و مسایل گوناگون

گفتار ششم-دانشتني های بیشتر

-10

فیزیک ستاره ها، نوشته ی انتونی سی. فیلیپس، ترجمه ی دکتر محمود بهارو دکتر حسین گل نبی، انتشارات مبتکران، قطع وزیری، 331 صفحه

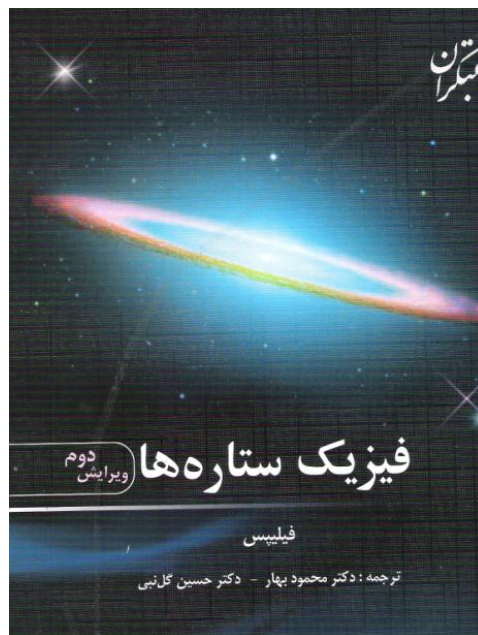
The Physics of Star, phylips

این کتاب یکی از بهترین کتاب های اختر فیزیک است، که به شمول و در سطح دبیرستان (تا حدودی) به تشریح مفاهیم اختر فیزیکی پرداخته شد. این کتاب در دوره کشوری امسال در کلاس های اختر فیزیک مورد استفاده قرار می گرفت.

در مقدمه ی مترجمین می خوانیم :

((...شاید مناسب باشد این کتاب را کاربرد فیزیک در ستاره شناسی بنامیم . زیرا بدون درک مفاهیم بنیادی فیزیک، درک ستاره شناسی مشکل است. بر این مبنا ، مولف اسم کتاب خود را فیزیک ستاره ها گذاشته است

در فصل اول این کتاب، مفاهیم اختر فیزیکی با استفاده از ایده های فیزیک پایه تشریح شده است. خواص ماده در فصل 2، انتقال گرما در فصل 3، همجوشی هسته ای در فصل 4، ساختار ستاره ها در فصل 5 و سر انجام تحول ستاره ها ، یعنی خواص کوتوله های سفید ، ستاره های نوترونی و سیاهچاله ها در فصل 6 مورد بحث قرار گرفته است فصل 7 هم در مورد خورشید لرزه شناسی است...))

فِي الْمَدِينَةِ